

V zadevi Planko v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *Predsednik senata*

gospod **B.M. Zupančič**,

gospod **L. Caflisch**,

gospa **M. Tsatsa-Nikolovska**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 9. marca 2006,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 77821/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 6. decembra 2001 vložil slovenski državlján gospod Vincenc Planko (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1968 in živi v Šentrupertu.

2. Dne 12. oktobra 1996 se je pritožnik poškodoval v prometni nesreči. Povzročitelj nesreče je imel sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.

3. Dne 13. maja 1997 je pritožnik vložil tožbo proti ZT, pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v znesku 2.064.671 tolarjev (približno 8.600 EUR) za nastalo škodo.

Med 11. septembrom 1998 in 30. oktobrom 2001 je pritožnik vložil šest pripravljanih vlog in/ali predlogov dokazov.

Med 19. septembrom 1997 in 8. junijem 1998 je vložil 3 prošnje za določitev naroka za obravnavo.

Noben od treh narokov za obravnavo med 11. septembrom 1998 in 3. oktobrom 2001 ni bil preložen na željo pritožnika.

Med postopkom je sodišče določilo dva sodna izvedenca medicinske stroke. Sodišče je od določenih izvedencev pridobilo tudi dodatno mnenje.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 25. oktobra 2001.

1. Dne 6. novembra 2001 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. ZT se je tudi pritožila.

Dne 12. januarja 2003 je sodišče zavrnilo pritožbo pritožnika in deloma ugodilo pritožbi ZT.

Sodba je bila pritožniku vročena 23. aprila 2003.

1. Dne 24. aprila 2003 je pritožnik vložil revizijo na Vrhovno sodišče.

Dne 7. oktobra 2004 je sodišče zavrnilo zahtevek pritožnika.

Odločba je bila pritožniku vročena 9. novembra 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČII. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.
4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.
5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.
6. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.
7. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. 1. Prvi odstavek 6. člena

8. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 13. maja 1997, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju, in se končalo 9. novembra 2004, na dan, ko je bila pritožniku vročena sodba Vrhovnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot sedem let in pet mesecev na treh stopnjah sojenja.
9. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).
10. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCIJE

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 15.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 2.400 EUR (eurov).

B. Stroški

7. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.180 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

8. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

9. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi *Lukenda* (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi

razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

1. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. č. 3. l. Konvencije;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č. 5. l. Konvencije;

6. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) l. Konvencije, plač(d) ati pritožniku 2.400 EUR (dva tisoč(e) štiristo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč(f) eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
(g) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(h) ila, na navedene zneske obrač(i) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(j) ke;

7. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevkov po pravič8. nem zadošč9. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 30. marca 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		John Hedigan
Sodni tajnik		Predsednik senata